

Bilag 2

Evaluering af eksempler på affaldsforebyggelsesforanstaltninger nævnt i bilag IV jf. artikel 29 i affaldsdirektivet (2008/98/EC)

EKSEMPLER PÅ AFFALDSFOREBYGGELSES- FORANSTALTNINGER NÆVNT I ARTIKEL 29 (Affaldsdirektivet bilag IV)	Nedenfor gives eksempler på danske styringsmidler og gennemførte, igangværende og kommende initiativer . Opdelingen følger den rækkefølge som er angivet i affaldsdirektivets bilag IV.
<i>Foranstaltninger, der kan påvirke rammebetingelserne for produktion af affald</i>	
1. Anvendelse af planlægningsforanstaltninger eller andre økonomiske instrumenter, der fremmer en effektiv ressourceudnyttelse.	<p>Miljøbeskyttelsesloven (LBK nr. 879 af 26/06/2010) har som overordnet formål (§1) at medvirke til at værne om natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet herunder bl.a. at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund, at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer.</p> <p>Krav til udarbejdelse af nationale affaldsforebyggelsesplaner fremgår af (§ 50e) (LOV nr. 1388 af 14/12/2010)</p> <p>Økonomiske instrumenter: Økonomiske instrumenter har gennem mange år været anvendt til at forebygge affaldsmængder. Især kan nævnes: <i>Afgift på råstoffer</i> omfatter råstoffer, der indvindes eller importeres. Råstofafgiften bidrager til at begrænse råstofforbruget og fremme genanvendelsen af bygge- og anlægsaffald. <i>Affaldsafgiften</i> omfatter affald til forbrænding og deponering, mens affald der genanvendes er fritaget for afgiften. Affaldsafgiften bidrager til at fremme genanvendelse og tilskynder virksomhederne til at anvende teknologier, der reducerer mængden af affald.</p> <p>Tidligere planer for affaldsforebyggelse: Anden del af affaldsstrategi 2009-12 'Affaldsstrategi 10' indeholdt en række initiativer for affaldsforebyggelse. Fokus i perioden 2009- 2012 var især oplysning om affaldsforebyggelse generelt og særlige indsatser for mindre madspild og affaldsforebyggelse af emballageaffald.</p> <p>Kommende initiativer, der har fokus på at forbedre rammebetingelserne:</p> <ul style="list-style-type: none">• En task force der skal identificere reguleringsmæssige barrierer for øget ressourceeffektivitet hos virksomheder og komme med forslag til forenklinger• Arbejde for et forbud mod farlige stoffer i elektronik gennem ændring af EU's direktiv om begrænsning af farlige stoffer i elektronik (RoHS), herunder vurdering af bromerede flammehæmmere i elektronik.

	<ul style="list-style-type: none"> • En fælles nordisk handlingsplan for en ressourceeffektiv og bæredygtig mode- og tekstilproduktion. Handlingsplanen skal vise politisk retning og konkrete handlinger inden for bæredygtigt forbrug og produktion, kemikalier samt affaldsforebyggelse og -håndtering.
<p>2. Fremme af forskning og udvikling, der tager sigte på renere og mindre ressourceforbrugende produkter og teknologier, og videreformidling og anvendelse af resultaterne af denne forskning og udvikling.</p>	<p>Danmark har igennem mange år arbejdet med forskning og udvikling på dette område. Der er igangsat en række af indsatser. Der kan fx nævnes støtte til miljøteknologiske udviklings- og demonstrationsprojekter indenfor fremtidens grønne løsninger.</p> <p>I de kommende år vil der være fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Et innovationscenter for ressourceeffektiv produktion og produktdesign, <i>Rethink Resources</i> vil i perioden 2014-2016 skabe rammen for, at forskere og virksomheder samarbejder om at udvikle nye kommercielt baserede løsninger til at understøtte en cirkulær økonomi. Løsninger indenfor produktdesign, produktionsmetoder og forretningsmodeller for bedre ressourceproduktivitet og lukkede materialekredsløb.. • Fremme forskning i konkurrencedygtig og bæredygtig miljøteknologi og løsninger inden for miljø, vand og ressourceudnyttelse. Forskningsindsatsen inden for området kan bl.a. bidrage til forbedret ressourceeffektivitet, inklusiv forebyggelse og genanvendelse af affald og restprodukter fra husholdninger og andre sektorer • Forbrugerproduktindsatsen med fokus på kemiske stoffer i forbrugerprodukter gennemfører kortlægninger og risikovurderinger af problematiske stoffer – med særligt fokus på beskyttelse af børn • Støtteprogrammer til udviklings- og demonstrationsprojekter inden for fremtidens grønne løsninger (MUDP, GUDP og EUDP), der bl.a. støtter virksomheders omstilling til ressourceeffektiv produktion og anden affaldsforebyggelse. • Innovationskonsortium om begrænsning af madspild i kartofler og grøntsager ved at udvikle metoder til kvalitetsvurdering af produkterne i de enkelte led af forsyningskæden • Analyse af spild og ressourceeffektivitet i fiskeri- og akvakultursektoren, herunder identifikation af produktionspraksisser i akvakultursektoren med henblik på at vurdere, hvilket ressourcepild disse praksisser giver anledning til. Desuden igangsættes en analyse af vækstmuligheder og merværdipotentiale for det danske erhvervsfiskeri og følgeerhvervene ved det kommende discard forbud • Værktøj til beregning af totaløkonomi for bygninger (Life-cycle costing – LCC), der inddrager hele byggeriets livscyklus som en del af beslutningsgrundlaget for hvilke valg, der træffes i anlægsfasen • Under Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP) er der en særlig indsats for økologisk og bæredygtigt byggeri, hvor en række aktiviteter skal fremme viden og netværk og støtte udvikling af miljøteknologi. Langt den største del af midlerne forventes at gå til teknologiudvikling af produkter og løsninger med forretningspotentialer
<p>3. Udvikling af effektive og relevante indikatorer for miljøbelastningen fra affaldsproduktion, der sigter mod at bidrage til at forebygge</p>	<p>Udvikling af indikatorer er en del af arbejdet med at udvikle affaldsforebyggelsesprogrammet. Der er gennemført et udredningsprojekt for at identificere brugbare indikatorer til strategien.</p> <p>Bedre statistik og udvikling af konsolidering af de valgte indikatorer vil være en</p>

affaldsproduktion på alle niveauer, f.eks. produktsammenligninger på fællesskabsplan tiltag fra de lokale myndigheders side og nationale foranstaltninger	del af arbejdet med affaldsforebyggelse i de kommende år.
<i>Foranstaltninger, der kan påvirke design-, produktions- og distributionsfasen</i>	
4. Fremme af miljøvenligt design (systematisk integrering af miljøaspekter i produktdesignet med henblik på at forbedre produktets miljøegenskaber i hele dets livscyklus).	Der har tidligere været fokus på muligheder for at fremme miljørigtigt design af elektronikprodukter nationalt. I 2012 fik Miljøstyrelsen i dialog med relevante interessenter udarbejdet et idékatalog over mulige nationale virkemidler for at fremme miljørigtigt design. Der er arbejdet videre med flere af de foreslåede virkemidler, men det har vist sig, at der ikke er nogen nemme nationale løsninger, da virkemidlerne vil have størst effekt, hvis de implementeres som minimum på europæisk niveau. Igangværende og kommende initiativer <ul style="list-style-type: none"> • Fremme ressourceeffektive produkter og miljøvenligt design i EU ved et styrket krav om, at produktets levetid kan forlænges gennem reparation, opgradering af software eller udskiftning af defekte komponenter. • Udvikling af Livscyklus værktøj (LCA) for bygninger, der kan bidrage til at vælge miljørigtigt i projekteringsfasen
5. Oplysning om affaldsforebyggelsesmetoder med henblik på at fremme anvendelsen af den bedste tilgængelige teknik i industrien.	Kommende initiativ: <ul style="list-style-type: none"> • Bidrage til EU's indsats for ressourceeffektivitet i forbindelse med miljøkrav til større virksomheder i EU via arbejdet med bedst tilgængelige teknikker (BAT) samt øget fokus på ressourceeffektivitet i EU's eco-design direktiv og udvikling af metode for miljøfodaftryk for produkter
6. Oplæring af de kompetente myndigheder, hvad angår indføjeelse af affaldsforebyggelseskrav i tilladelser, der udstedes efter dette direktiv og direktiv 96/61/EF.	Ingen gennemførte eller planlagte initiativer
7. Foranstaltninger til forebyggelse af affaldsproduktion i anlæg, der ikke henhører under direktiv 96/61/EF. Sådanne foranstaltninger kan, når det er relevant, omfatte vurderinger af eller planer om affaldsforebyggelse.	Kommende initiativer: <ul style="list-style-type: none"> • Et vækstprogram hvor op mod 1000 små og mellemstore produktionsvirksomheder vil få et væksttjek med det formål at opnå øget produktivitet og konkurrenceevne gennem øget automatisering, digitalisering og ressourceeffektivitet • Styrke tilsynsmyndighederne og virksomhedernes viden om ressourceeffektivitet gennem kampagnemateriale om ressourceeffektivitet • Tilsynskampagne på udvalgte emballager, der skal skærpe virksomhedernes fokus på emballagevalget til et produkt.
8. Informationskampagner eller ydelse af økonomisk støtte,	Kommende og igangværende initiativer: <ul style="list-style-type: none"> • Nye lånemuligheder for virksomheder i Danmarks Grønne

<p>beslutningsstøtte eller anden form for støtte til virksomhederne. Sådanne foranstaltninger kan ventes at være særlig effektive, hvis de rettes mod eller tilpasses til små og mellemstore virksomheder og gennemføres via etablerede virksomhedsnet</p>	<p>Investeringsfond, med en udlånskapacitet på 2 milliarder kroner, hvor virksomheder kan søge fonden om at medfinansiere grønne projekter herunder til ressourceeffektivitet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Støtte til små og mellemstore virksomheder via Grøn Innovationspulje fra 2015-2018. Støtte gives til virksomheder som arbejder med at udvikle og afsætte grønne teknologier, herunder udvikling af teknologiske løsninger kan bidrage til at øge ressourceeffektiviteten • Programmer under Grøn Omstillingsfond, der fremmer grønne forretningsmodeller og grønne industrisymbioser. • Støtte fra Grøn Omstillingsfond til nye produkter, løsninger og forretningsmodeller, der fremmer grøn omstilling, bl.a. inden for cirkulær økonomi og deleøkonomi • Træningsforløb, der skal øge ressourceeffektiviteten og dermed styrke konkurrenceevne og produktivitet i op mod 100 virksomheder. • Øge viden om potentialet for ressourceeffektivitet i udvalgte brancher. • Et hold af ”madspildjægere” vil tilbyde offentlige og private storkøkkenerne hjælp med at nedbringe madspildet.
<p>9. Frivillige aftaler, forbruger/producent-paneler eller forhandlinger på brancheniveau med henblik på at få de pågældende virksomheder eller industrisektorer til at opstille deres egne affaldsforebyggelsesplaner eller -mål eller forbedre ressourceforbrugende produkter eller emballageformer.</p>	<p>Danmark har i gennem en lang årrække anvendt frivillige aftaler til at reducere miljøbelastningen. I 2011 blev der på miljøministrens initiativ igangsat en initiativgruppe imod madspild, der involverede 19 parter fra hele værdikæden for fødevarer fra jord til bord. Gruppen udarbejdede og underskrev et ”Charter om mindre madspild” i juni 2011, og parterne lovede hermed at gå foran og medvirke til, at Danmark gør en stor indsats imod madspild (www.mindremadspild.dk). Yderligere 18 interesserede parter har siden tilsluttet sig charteret.</p> <p>Kommende initiativer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kemikalieindsatsens 2014-2017 har også fokus på ressourcer i kredsløb og rummer bl.a. et nyt substitutionspartnerskab, der skal bidrage til en mere bæredygtig brug af kemikalier i produkter og processer, herunder bl.a. i bygninger og byggematerialer • Et partnerskab om mindre madspild, der danner et frivilligt og forpligtende samarbejde mellem alle led af værdikæden for fødevarer, de relevante myndigheder og interesseorganisationer. Partnerskabet vil identificere barrierer og fælles løsninger – også for offentlige storkøkkener. Der er afsat midler til, at partnerskabet kan igangsætte bl.a. nudging-kampagner, og konkrete teknologiske og logistiske udviklingsprojekter. • Et partnerskab om plastemballage, der danner et frivilligt og forpligtende samarbejde mellem alle led af værdikæden for plastemballage, de relevante myndigheder og interesseorganisationer. Partnerskabet vil identificere barrierer og fælles løsninger. Der er afsat midler til, at partnerskabet kan igangsætte bl.a. kampagner og konkrete løsninger. • Et partnerskab om bæredygtigt byggeri og affaldsforebyggelse, der danner et frivilligt og forpligtende samarbejde mellem alle led af værdikæden for bygge- og anlægsbranchen, de relevante myndigheder og interesseorganisationer. Partnerskabet vil identificere barrierer og fælles løsninger – også for private gør-det-selv-folk. Der er afsat midler til, at partnerskabet kan igangsætte bl.a. nudging-kampagner, demonstrationsprojekter og andre konkrete løsninger. • Innovationsplatformen LAUNCH Nordic, der er et samarbejde mellem en række store nordiske virksomheder, regeringer og organisationer, der identificerer og opskalere innovative løsninger, der kan minimere

	<p>miljøbelastning i tekstilproduktionen i et globalt perspektiv.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Frivillig aftale med industrien vedr. fremme af miljørigtigt design af elektronik i forbindelse med producentansvaret. • Implementering af aftale om ansvarlig tekstil- og beklædningsproduktion i Bangladesh. Aftalen fokuserer på at forbedre arbejdstagerrettigheder, sikkerhed og miljøstandarder.
10. Fremme af troværdige miljøledelsesordninger, herunder EMAS og ISO 14001.	<p>Der er igennem mange år været en indsats for at fremme miljøledelsesordninger. Denne indsats vil blive videreført i de kommende år og vil især bestå af:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videreudvikling af miljøledelse, miljømærker og miljøregnskaber, bl.a. gennem miljøportalen Green21 og ved at igangsætte pilotprojekter med virksomheder om miljøregnskaber med prissætning af forurening i leverandørkæden
<i>Foranstaltninger, der kan påvirke forbrugs- og anvendelsesfasen</i>	
11. Økonomiske instrumenter, såsom incitamenter til miljørigtige indkøb eller obligatorisk opkrævning af betaling for visse emballageartikler eller -elementer, som ellers er gratis for forbrugeren.	<p>Danmark har siden 1978 haft afgifter med det formål at forebygge mængden emballageaffald.</p> <p><i>Emballageafgiften:</i> Afgiften består af en volumenbaseret afgift på emballager til en række drikkevarer (1978), en afgift på bæreposer (1994), en afgift på engangsservice (1982) og en afgift på PVC-folier til levnedsmiddel (1998). Afgiften har til formål at medvirke til at nedbringe affaldsmængderne og skabe incitament til at bruge mindre emballage.</p>
12. Informationskampagner rettet mod offentligheden eller særlige forbrugergrupper.	<p>Miljøstyrelsen har i 2010 og 2012 gennemført en stor informationskampagne rettet mod borgerne om at forebygge affald. Kampagnens slogan var ”Brug mere – spild mindre”, og et væsentligt tema for kampagnen var at undgå madspild. Via hjemmeside (www.brugmerespildmindre.dk), facebook, konkurrence, events og presseomtale udbredte vi et budskab om affaldsforebyggelse.</p> <p>Kommende initiativer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miljøvejviseren – den nemme vej til en grøn hverdag – er en officiel ”one-stop-shop”, der udbreder lettilgængelig viden og rådgivning, der gør forbrugeren i stand til at udføre konkrete grønne handlinger gennem bl.a. kampagner, gode tips, viden, videoer, information om tilskudsordninger. • Guide til deleordninger i foreningsdanmark – boligforeninger, kolonihaver m.v. – der gør det nemt at lave deleordninger på fx havemaskiner og værktøj, der kun bliver brugt lejlighedsvist. • Udbygge undervisningsmaterialet – Mind the Trash, til folkeskoleelever om ressourceeffektivitet og affald • Puljen til grønne ildsjæle: Puljen yder tilskud til lokalt forankrede projekter og aktiviteter, der bidrager til at fremme grøn omstilling og en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne samt øge kendskabet til, hvordan omstillingen kan gennemføres i praksis gennem nye samarbejdsformer og forbrugsmønstre. • Kampagne med oplysning om sparepærers indhold af kviksølv og mulige alternativer som f.eks. LED-pærer, der har langt længere levetid. • Mindske madspildet fra den private sektor ved i EU at arbejde for, at flere fødevarer undtages fra regler om holdbarhedsmærkning samt

	gennem nationalt oplysningsarbejde rettet mod forbrugerne
13. Fremme af troværdig miljømærkning.	<p>En målrettet indsats har betydet, at udbredelsen af de to officielle miljømærker i Danmark - EU miljømærket Blomsten og det nordiske Svanemærke – har været stærkt stigende, især indenfor de sidste år. Mærkerne dækker i dag henholdsvis 30 og 70 produktområder, og borgerne kan finde et stigende antal miljømærkede produkter på hylderne (ca. 8.000 i 2012)</p> <p>Kommende initiativer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generel indsats for at udbrede de eksisterende miljømærker til en stadig større del af markedet for at fremme et mere bæredygtigt forbrug. • Indsats for at øge antallet af miljømærkede butikker og forbedre dokumentationen af miljøgevinsterne ved miljømærkning. • Tilskud til virksomheder, der vil miljømærke deres tekstiler. Tilskuddet vil udbrede brugen af miljømærker inden for tekstiler og gøre det lettere for forbrugerne til at vælge produkter, som er miljømæssigt i orden. • Det nordiske og det europæiske miljømærker på elektronik udvikles og revideres løbende. I forbindelse med det arbejde skal der stilles krav om holdbarhed, adgang til reservedele og reparation
14. Aftaler med industrien (f.eks. anvendelse af produktpaneler i lighed med dem, der oprettes inden for rammerne af den integrerede produktpolitik) eller med detailhandelen (om tilrådighedsstillelse af information om affaldsforebyggelse og mindre miljøbelastende produkter).	<p>Kommende initiativer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Partnerskabet ”giv dit tøj længere levetid”, der danner et frivilligt og forpligtende samarbejde mellem alle led af værdikæden for tøj, de relevante myndigheder og interesseorganisationer. Partnerskabet vil identificere barrierer og fælles løsninger – også for retursystemer og pantordninger. Der er afsat midler til, at partnerskabet kan igangsætte bl.a. nudging-kampagner, demonstrationsprojekter og andre konkrete løsninger. • Partnerskab for Kemi i Tekstiler vil arbejde for at mindske brug af problematisk kemi gennem vidensopbygning og praksisnær erfaringsudveksling. • Grøn Omstillingsfond medfinansierer partnerskaber for grøn omstilling indenfor bedre genanvendelse af byggeaffald. Partnerskaberne skal fremme, at byggesektoren efterspørger genbrugsmaterialer, nye måder at bygge og nedrive på samt, at udvikle rentable business cases, der tilbyder totalløsninger, der også indeholder genbrugs- og genanvendelsesdelen
15. Indførelse af miljø- og affaldsforebyggelseskriterier i udbud og kontrakter i forbindelse med offentlige indkøb og virksomhedsindkøb, i tråd med håndbogen om grønne offentlige indkøb, offentliggjort af Kommissionen den 29. oktober 2004.	<p>Offentlige grønne indkøb har været et indsatsområde i mange år. Regeringens Strategi for intelligent offentligt indkøb fra 2013 skal sikre effektivitet, innovation og kvalitetsudvikling samt bæredygtighed af offentlige indkøb.</p> <p>Kommende initiativer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Et rejsehold for grønne indkøb, der tilbyder assistance til kommuner, regioner, staten og offentlige virksomheder i deres arbejde med grønne indkøb ved at sprede viden om værktøjer, erfaringer og metoder. • Udvikling af metoder for beregning af totalomkostninger ved offentligt indkøb og udbredelse af metoderne til de offentlige indkøbere. • Partnerskabet for offentlige grønne indkøb vil arbejde for at vedtage miljømål for partnernes indkøb af tekstil og tekstilservice med henblik på for at sikre, at der stilles miljøkrav i indkøbet
16. Fremme af genbrug og/eller	Fremme af genbrug af emballage har en lang tradition i Danmark. Samlet set

<p>reparation af hertil egnede kasserede produkter eller deres komponenter, især gennem anvendelse af uddannelsesmæssige, økonomiske, logistiske eller andre foranstaltninger som f.eks. støtte til eller etablering af akkrediterede reparations- og genbrugscentre og -net, navnlig i tæt befolkede områder</p>	<p>anvendes der genbrugsemballager i Danmark svarende til ca. 1 mio. tons årligt, hvoraf træpaller udgør ca. 500.000 tons og emballager til øl- og sodavand udgør ca. 200.000 tons.</p> <p>Kommende initiativer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regeringen vil via puljen for Grønne Ildsjele støtte borgerrettede aktiviteter, som kan medvirke til at sætte fokus på tekstilernes miljøproblemer og fremme øget genbrug, f.eks. gennem tilskud til projekter om tøjbiblioteker, byttemarkeder, og sy- og reparationsværksteder • En analyse af muligheder og barrierer for at fremme genbrug og reparation af elektronikaffald i samarbejde med relevante interessenter. På baggrund af analysen udvikles forskellige scenarier for en fremtidig organisering af genbrugssektoren samt forslag til målepunkter der kan følge udviklingen af genbrug og forberedelse med henblik på genbrug.
---	---